

Oponentský posudek na diplomovou práci Jana Hanulíka „Živá jesenická tradice. Role tradice v soudobé vizuální kultuře“.

V dnešní době, kdy kultura se stává globalizovaným, vizualizovaným polem všech možných vlivů a funkcí, a její projevy, ovlivňované kulturním a mediálním průmyslem, jsou si více a více podobné, se Jan Hanulík věnuje tématu regionální tradice, tématu skromnému, nenápadnému, neefektivnímu. Nicméně právě tyto vlastnosti z něj činí téma cenné – vždyť je to právě blízká, „obyčejná“ zkušenost prostředí, ve kterém žijeme, které nás ukotvuje a určuje naši kulturní identitu, které nás učí, že někam patříme. Po zkušenosti z pobytu v evropském, kulturním prostoru se právě tradice stává tím, co nás odlišuje od ostatních a zároveň nás ostatním přibližuje. Proto je tento neokázalý tematický „návrát“ cenný. Hned v úvodu velmi jasně definuje jak záměry, tak i cíl pedagogický; cíl veskrze a bez nadsázky ušlechtilý. **Otázky k obhajobě budu klást rovnou v průběhu hodnocení této práce.**

Podívejme se na způsob, jakým diplomant uchopuje koncepty, které byly do 90. let doménou etnografie, jež se z nedostatku prostoru pro svobodné bádání omezovala na folkloristiku, resp. na zkoumání lidové kultury. Autor velmi příhodně a zajímavě začíná termínem „chronologický primitivismus“ a vymezením postojů moderny vůči tradici. Na tomto místě však jakoby dochází k prvnímu „přeskoku“, kterých je v práci bohužel víc než je zdrávo – tím mám na mysli vynechání určitých logických kroků, které by měly v argumentaci zaznít, a nebo by jejich absence měla být zdůvodněna. **Zde je to vynechávka postojů tzv. umělecké post-moderny k tradici, která formuje u nás celá 90. léta a která se od modernistických postojů podstatně liší. Mohl byste při obhajobě tyto postoje charakterizovat a zároveň vymezit svoji pozici?** „Dlouhé“ 19. století a jeho technologické vynálezy, měnící zcela kulturní vzorce a sociální podmínky, v nichž vznikají, je zmíněno stručně na str. 10, s odkazem na proslulé dílo J. Staňkové z 60. let. Současná doba mediální produkce je charakterizována velmi, velmi stručně na str. 11 a omezuje se na několik povšechných informací. Novější literatura odborná, zcela chybí. Vynechávky tohoto rázu, zcela opomíjející rozvoj oborů kulturní antropologie, kam nyní folkloristika patří, její zcela nové metody i témata, by neměly v odborné práci tohoto typu chybět. Jakoby autor absencí aktuálních pramenů sám sobě odporoval, když tvrdí, že „zapadlost a izolovanost již není úplně možná“ (str. 11). Jakoby se autor mentálně uzavřel do let minulých a odborných pramenů spíše starších. Proto také řeší přeskokem koncept „lidového umělce“, a všímá se pouze jakési aktuality původního termínu české folkloristiky ve vztahu ke grafickému designu a k architektuře, atd. **Existuje „lidový umělec“ současnosti? Můžeme ještě tento termín vůbec používat? Pokud ano, v jakých souvislostech? Jaká je Vaše konkrétní zkušenost z terénu Jesenicka? Jak se může vztahovat současná „lidová tvořivost“ k pojmům imitace, identifikace a inovace (str. 12 – 17)?** Souhrnně řečeno – teoretická část je slibně začata, ale je zcela nedokončená... Zajímavě je pojednána tematika místa, k níž směřuje pedagogický ideál, definovaný v úvodu. Bohužel jde opět jen o skicu odborného pojednání, i když zcela chápu, že není nutno se zdlohavě dojímat nad krajinou svého srdce. Přesto bych opět uvítala, kdybych se jako čtenářka seznámila s poznatky z terénu, z místního archivu, že autor hovořil s místními lidmi, reflektoval aktuální stav rozvoje regionu, atd. Snad jen doufám, že fotografie krajiny a architektury jsou pravé, nepřejaté, osobně angažované. Text ze strany 22 má náběh k jisté poetice, je hezký a inspirativní; snad by bylo bývalo dobré, kdyby se celá práce nesla v tomto duchu, na rozdíl od textu, s nímž se setkáváme na počátku pojednání. Takto je textová část nesourodá a odborně nepropracovaná. Kniha, vlastní výtvarná práce, která je součástí diplomové práce, je kultivovaným artefaktem, ale i zde mám neodbytný pocit, že autor si opět i tady nějak „nevěděl rady“, postrádám jasný a nosný koncept. **Vysvětlete, oč Vám v knize šlo.** V části didaktické se setkáváme s projektem Jesenicko. Jasně definovaná obecná struktura vyučovací jednotky je velmi dobrým začátkem, ale celkově mám opět pochyby, zda se podařilo naplnit ušlechtilý záměr definovaný v úvodu. Tabulka témat je promyšlená, vazba na lidovou slovesnost i na současný design je chvályhodná. Postrádám vazbu na místní kulturní instituce – regionální muzeum, knihovnu, atd.... Nebo jsem je přehlédla? V této části zcela chybí pedagogické reflexe, a to poněkud nelogicky, když autor říká, že měl k ověřování v praxi výborné podmínky. **Celkově práci hodnotím jako nedokončený projekt známku dobře. Snad se při obhajobě můžeme dočkat přesvědčivějšího výkonu.**

V Praze, dne 18. 5. 2010, doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.